

BÆREDYGTIG BYGGESKIK

PERSPEKTIVER PÅ HOLDBARHED I TEORI OG PRAKSIS

INGE-LISE KRAGH & MARIA RØNBØG WESTERGAARD
RØNNOW ARKITEKTER

Rønnow Arkitekter har gennem en årrække arbejdet målrettet med at udvikle tegnestuens tilgang til den grønne omstilling. Idéen til og arbejdet med bogen Bæredygtig Byggeskik, der fik tilskud fra Statens Kunstfond og blev udgivet i 2018, var startskuddet.

Siden da har vi haft fokus på intern læring og vidensdeling, bl.a. omkring den gode detalje, materialer, beskrivelser og proces, med fællesnævneren om hvordan vi kan gøre vores virke mere bæredygtigt i fremtiden. Senest har vi i sommeren 2021 indgået et tegnestuefællesskab med LETH & GORI, fordi de to tegnestuers værdigrundlag er nært beslægtede og fordi vi mener, at vi sammen kan gøre en endnu større forskel med vores bidrag til fremtidens bæredygtige

byggeri. Det vil vi bl.a. gøre gennem et Værksted for Arkitektur, der er et kombineret arkitekturlaboratorium, værksted, arkiv og udstillingsrum.

Hvad betyder bæredygtig arkitektur og kan en kobling af begreberne bæredygtighed og kulturarv udvide

og udfordre opfattelsen af bæredygtig arkitektur? De spørgsmål stillede vi os selv, inden vi for nogle år siden søsatte projektet Bæredygtig Byggeskik – en undersøgelse af holdbarhedsaspekterne i den traditionelle byggeskik.

Den fredede havneadministrationsbygning på Nordre Toldbod er nænsomt restaureret, ombygget og energioptimeret med afsæt i bygningens oprindelige rumdannelser, materialer og farvesætning.

Foto Rønnow Arkitekter.

BaneGaardens ni bevarede træladar bag Hovedbanegårdens nu nedlagte jernbaneterræn revitaliseres med fokus på bæredygtighed og med en usædvanlig høj grad af bæredygtige genbrugsmaterialer. Laderne istandsættes løbende over flere år som led i en langsigtet strategi, hvor selve den håndværksmæssige byggeproces bliver en del af ladernes dna. Foto Rønnow Arkitekter

Den nye formidlingsbygning "Faklen" er en ren træbygning, der er opført i forlængelse af den bevarede vagtbygning i mindeparken Mindelunden i Emdrup, som er fortidsmindefredet. Foto Rønnow Arkitekter

Jeg gennemgår baggrund og afsæt for den tilgang, som vi mener i dag og fremadrettet bør være udgangspunktet for bæredygtig arkitektur. Både når der arbejdes med bevaring af den arkitektoniske kulturarv, med udvikling af hele den eksisterende bygningsmasse og med nybyggeri. Vi peger på langtidsholdbarhed som den væsentligste forudsætning, ligesom vigtige begreber, der ikke sædvanligvis spiller en stor rolle i nutidens debat og dominerende opfattelse af bæredygtighed; konstruktiv beskyttelse, reparerbare løsninger og vedligeholdelse, materialekundskab samt sociale og kulturelle værdier. Særligt de kulturelle værdier fylder ofte for lidt i bæredygtighedsdebatten og det risikerer at give et forvrænget billede af de potentialer og udfordringer der, i et helhedsorienteret og lang-

sigtet perspektiv, findes i forhold til at reducere byggeriets klimabelastning.

Tegnestuens tilgang eksemplificeres gennem et netop afsluttet projekt, der vedrører restaurering, ombygning og energioptimering af udviklingsselskabet By og Havns hovedsæde på Nordre Toldbod. Visitationsbygningen er opført i 1856 og er, sammen med arkadebygningen overfor, den bevarede del af det oprindelige toldbodsanlæg tegnet af G.F. Hetsch. Selve hovedbygningen er opført i 1869, tegnet af Vilhelm Dallerup og Frederik Bøttger, og i 1938-39 er den forhøjet med to etager af arkitekt Einar Madvig. Havneadministrationsbygningen har været fredet siden 1979.

Opgaven bestod overordnet set i at genoprette bygningsanlæggets

arkitektoniske identitet og tydeliggøre de forskellige stilperioder, som de to bygninger repræsenterer, og som var blevet sløret efter mange års ombygninger. I begge bygninger er der desuden gennemført en række energiokonomiske tiltag, der er løst med afsæt i bygningernes bevaringsværdier.